

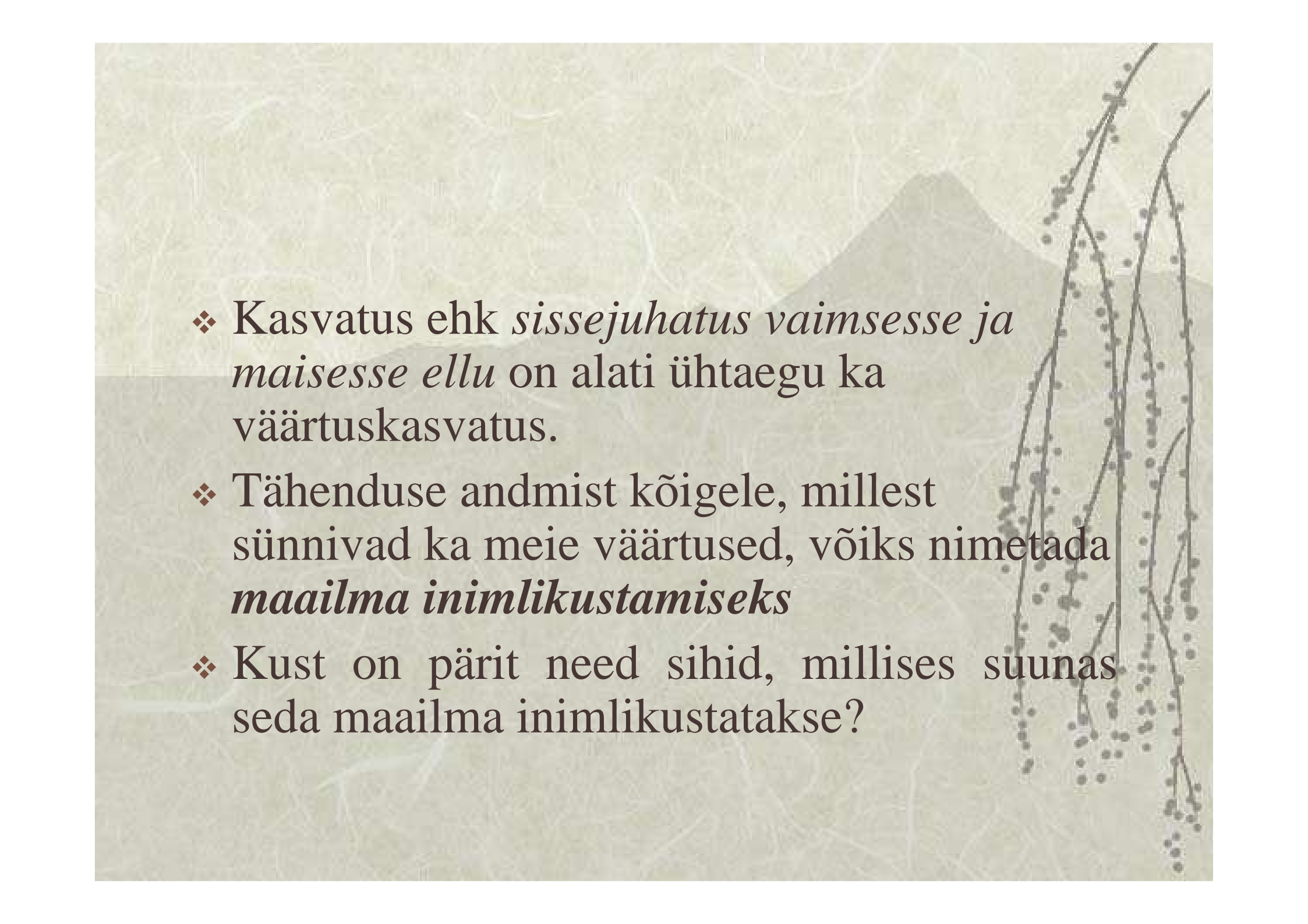
*Karid ja kärestikud teel seatud
sihtide poole*

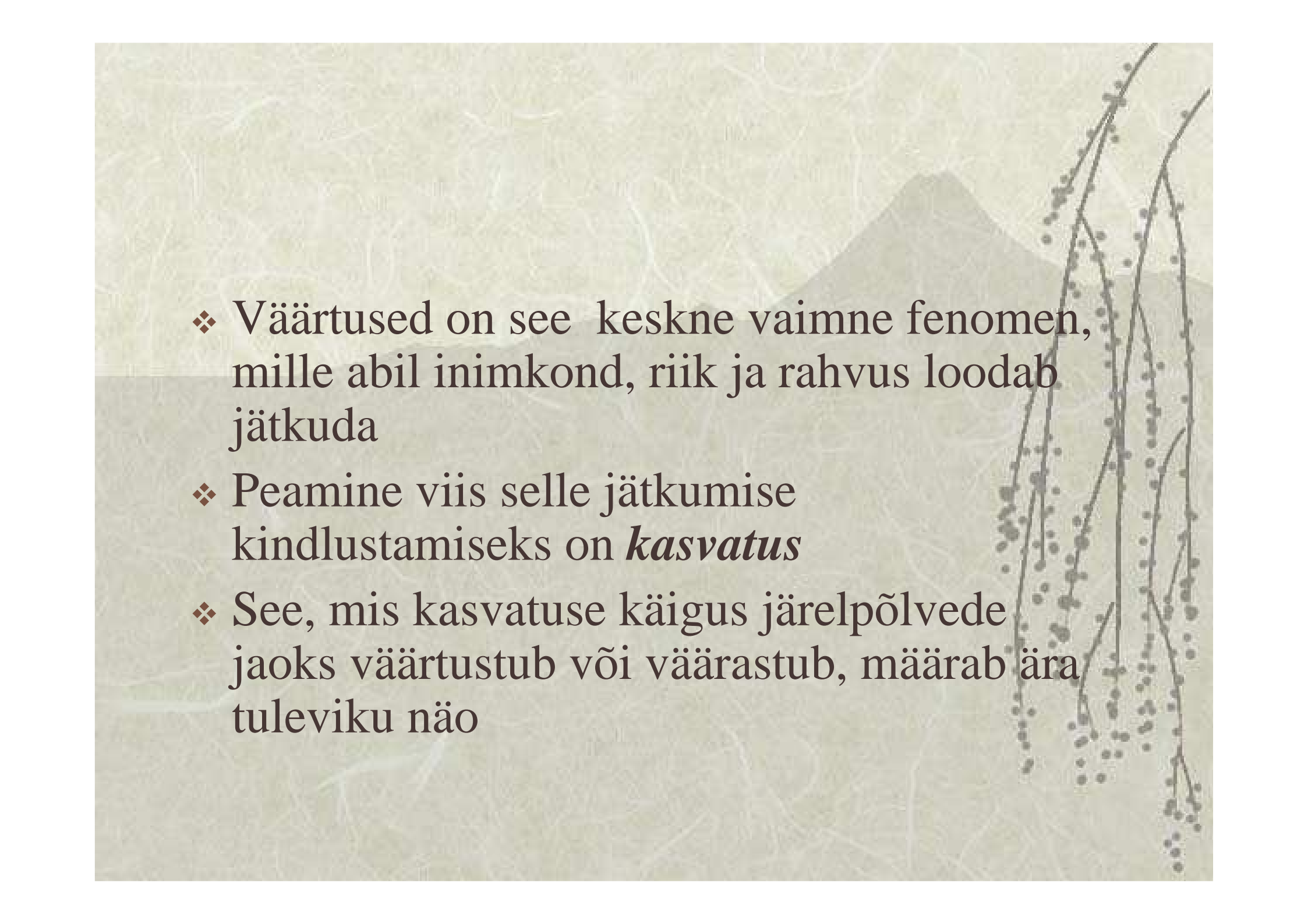
Tiiu Kuurme

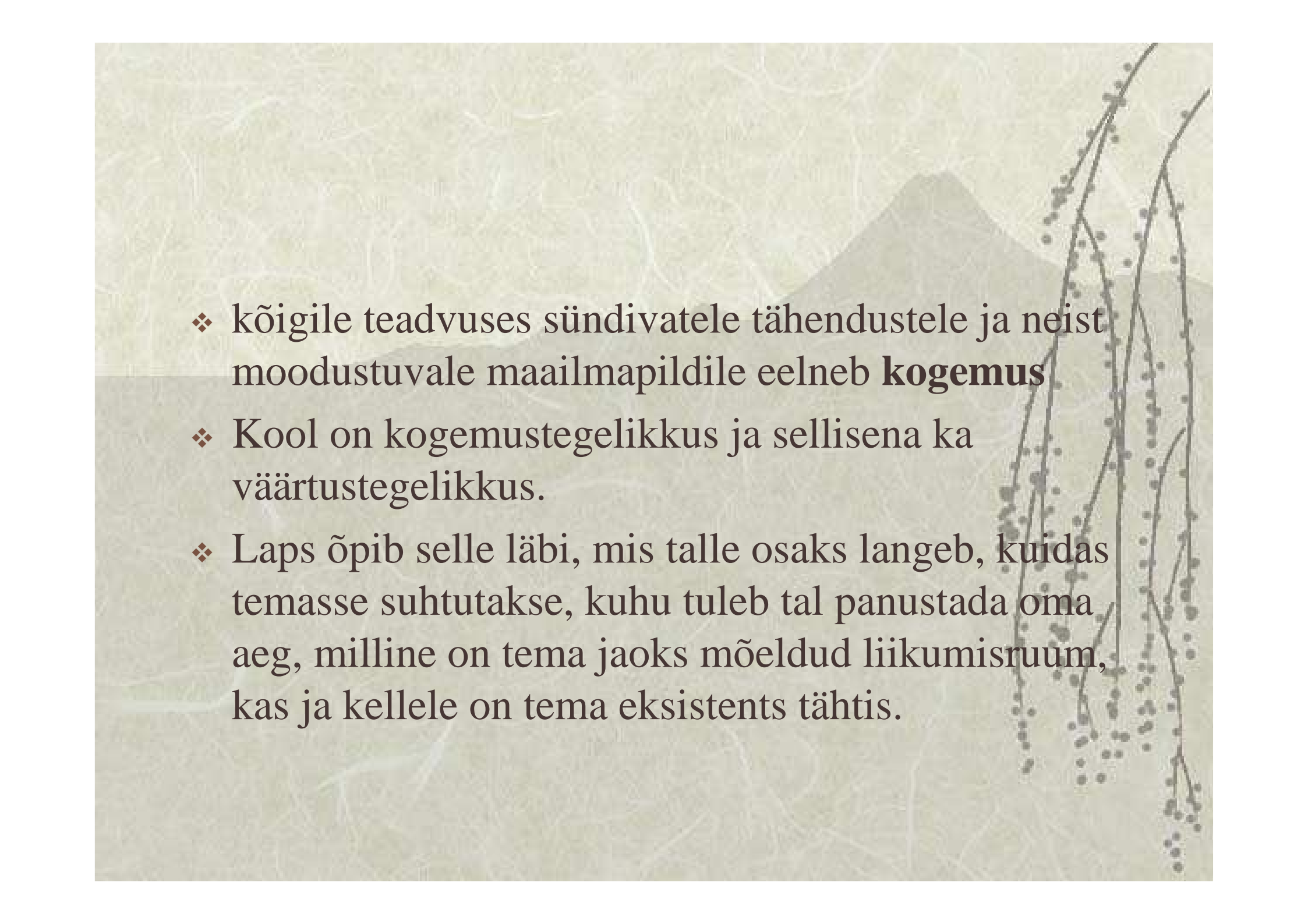
The background features a stylized illustration of a mountain range in shades of green and brown. On the right side, there is a detailed drawing of a willow tree with long, thin branches and clusters of small, dark buds. The overall style is reminiscent of traditional East Asian ink wash painting.

*Vaba on see, kes ei valeta
endale enam kui muile*

Hando Runnel

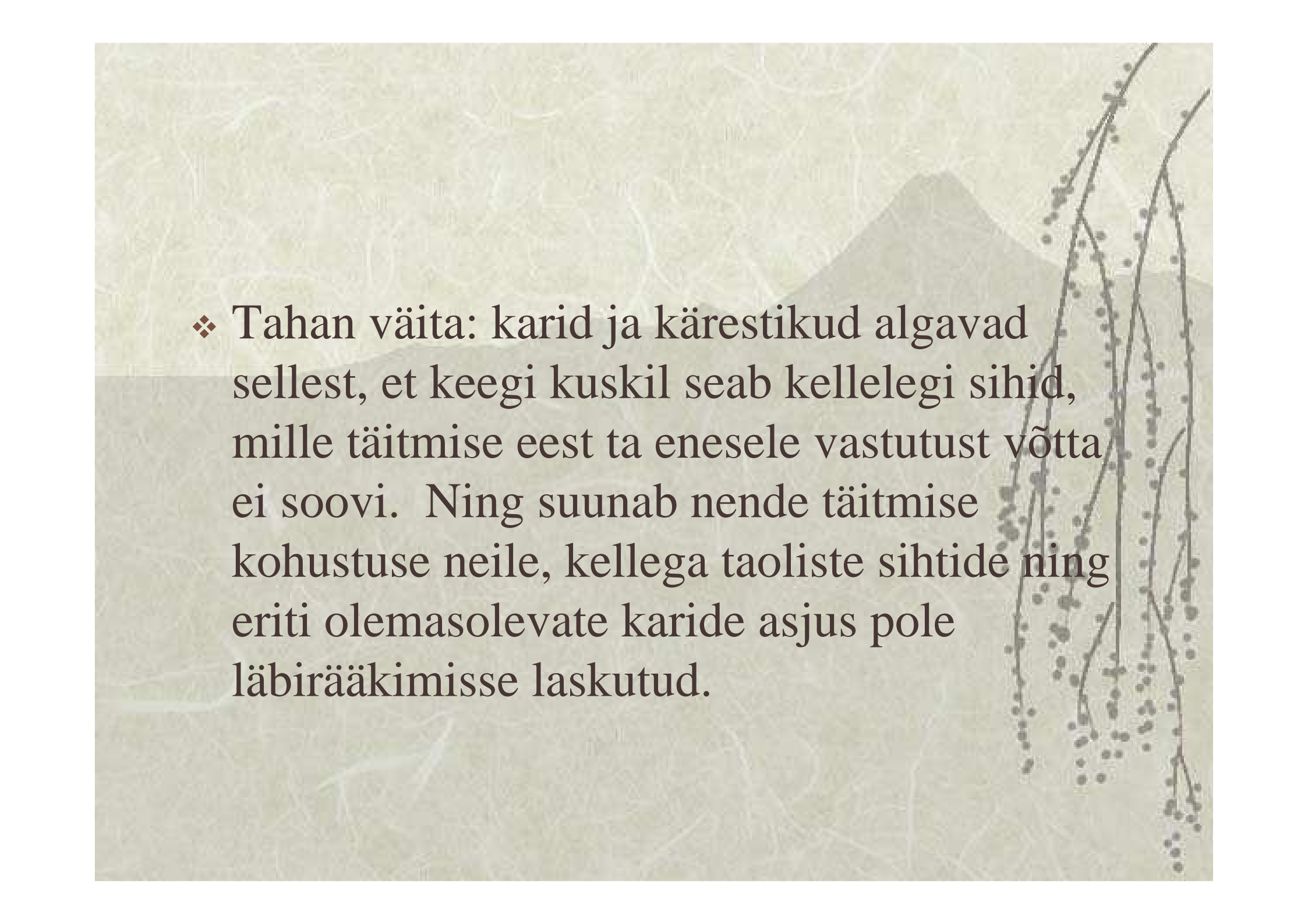
-
- The background of the slide features a soft, muted landscape. In the upper half, there are rolling hills or mountains in shades of light green and grey. On the right side, a willow tree with long, thin branches and small, dark buds hangs down. The overall aesthetic is calm and naturalistic.
- ❖ Kasvatus ehk *sissejuhatus vaimsesse ja maisesse ellu* on alati ühtaegu ka väärtuskasvatus.
 - ❖ Tähenduse andmist kõigele, millest sünnivad ka meie väärtused, võiks nimetada *maailma inimlikustamiseks*
 - ❖ Kust on pärit need sihid, millises suunas seda maailma inimlikustatakse?

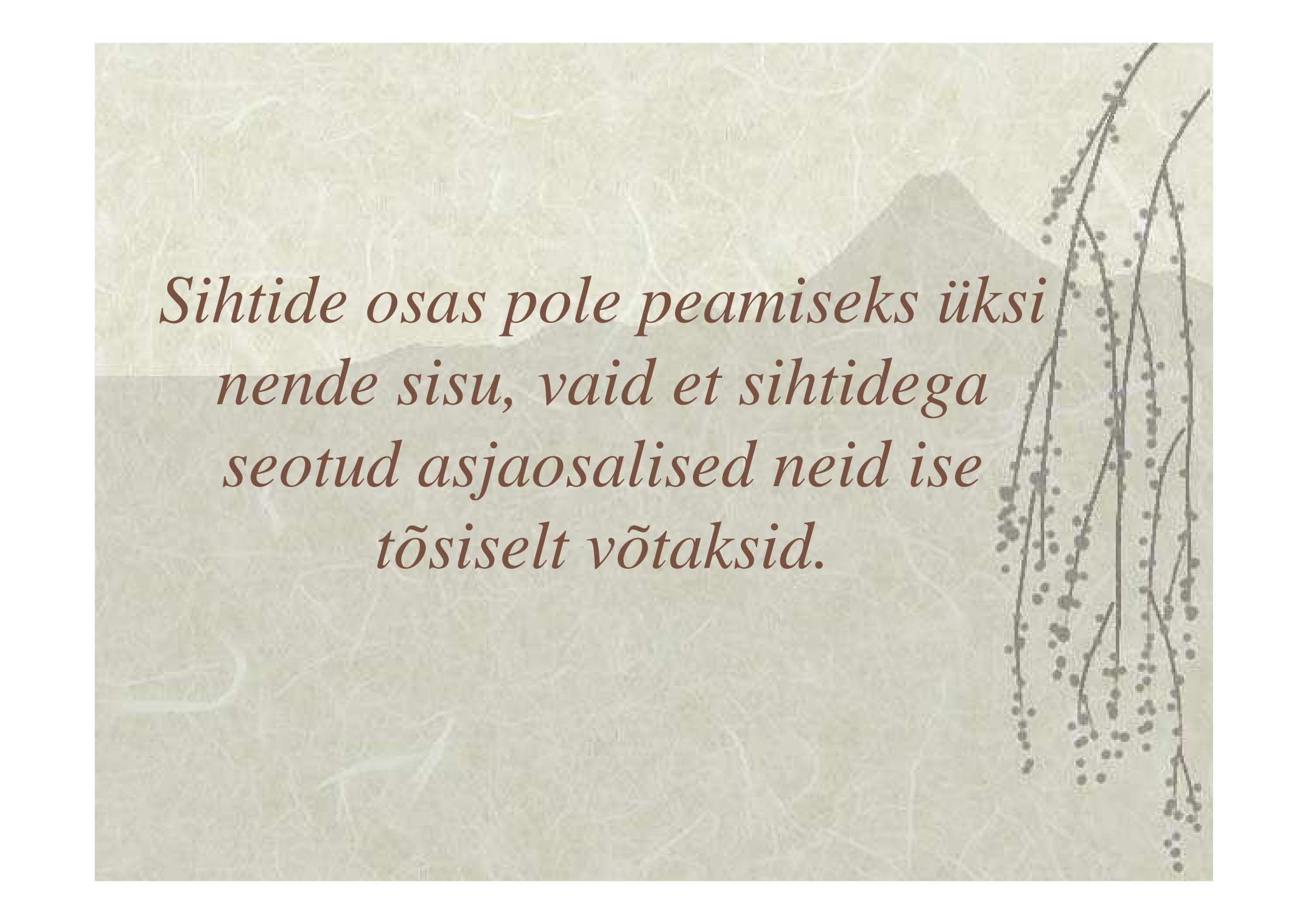
-
- ❖ Väärtused on see keskne vaimne fenomen, mille abil inimkond, riik ja rahvus loodab jätkuda
 - ❖ Peamine viis selle jätkumise kindlustamiseks on *kasvatus*
 - ❖ See, mis kasvatus käigus järelpõlvede jaoks väärtustub või väärustub, määrab ära tuleviku näo

-
- The background of the slide features a soft, muted landscape. In the center, a range of mountains is visible, with the highest peak slightly to the right. The sky is a pale, hazy greenish-grey. On the right side of the image, a willow tree with long, thin branches and small, dark buds hangs down, its branches partially obscuring the mountains. The overall tone is calm and naturalistic.
- ❖ kõigile teadvuses sündivatele tähendustele ja neist moodustuvale maailmapildile eelneb **kogemus**
 - ❖ Kool on kogemustegelikkus ja sellisena ka väärtustegelikkus.
 - ❖ Laps õpib selle läbi, mis talle osaks langeb, kuidas temasse suhtutakse, kuhu tuleb tal panustada oma aeg, milline on tema jaoks mõeldud liikumisruum, kas ja kellele on tema eksistents tähtis.

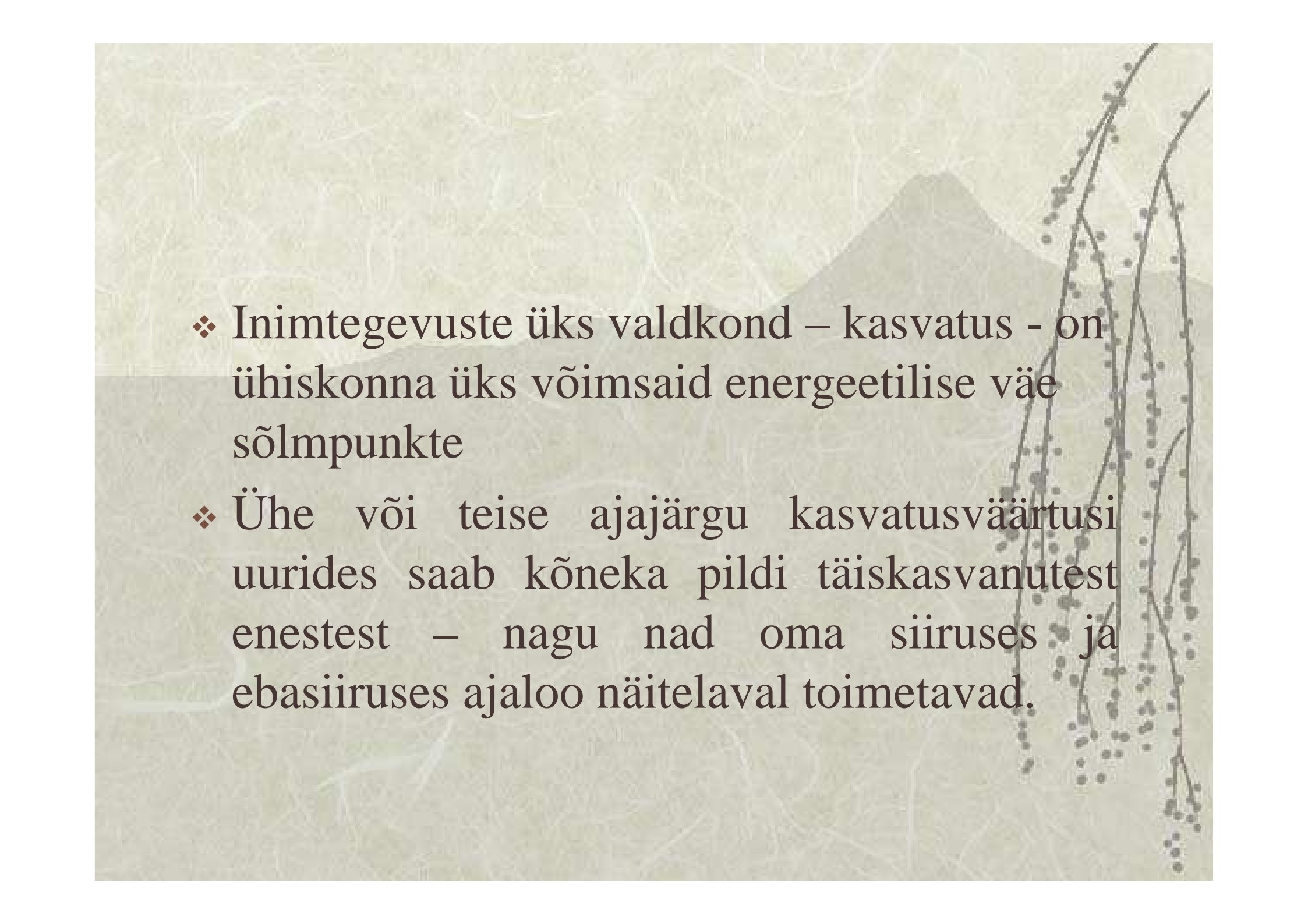
Sihid....

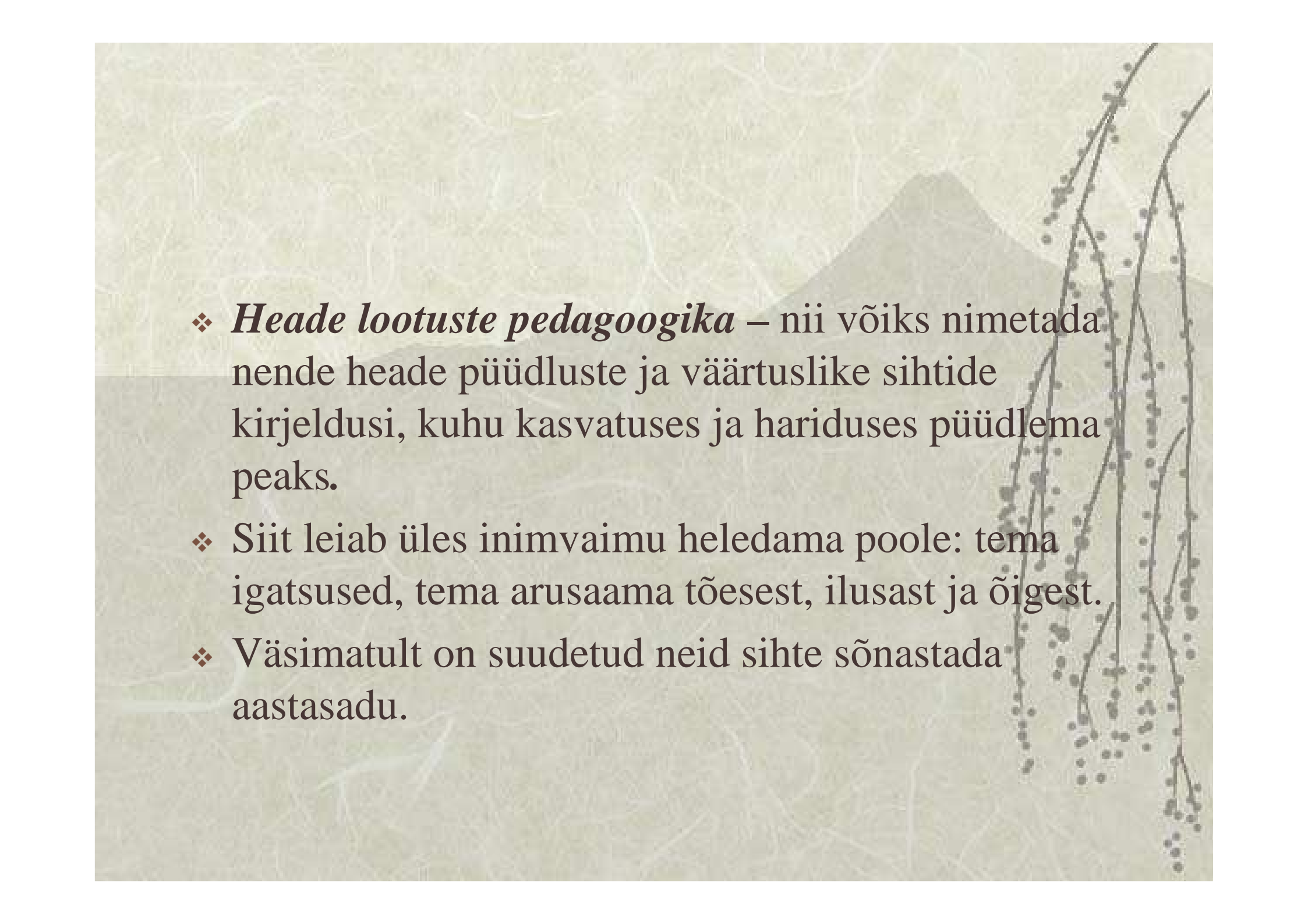
- ❖ Kelle sihid need on?
- ❖ Kas nad on sõnastatud siiralt või vaid teatud kaanoneid silmas pidades?
- ❖ Kas nad ongi mõeldud selleks, et keegi neid tõsiselt võtaks?
- ❖ Keda ja milleks nad kohustavad?
- ❖ Miks peakski keegi teiste sõnastatud sihid enese asjaks lugema?

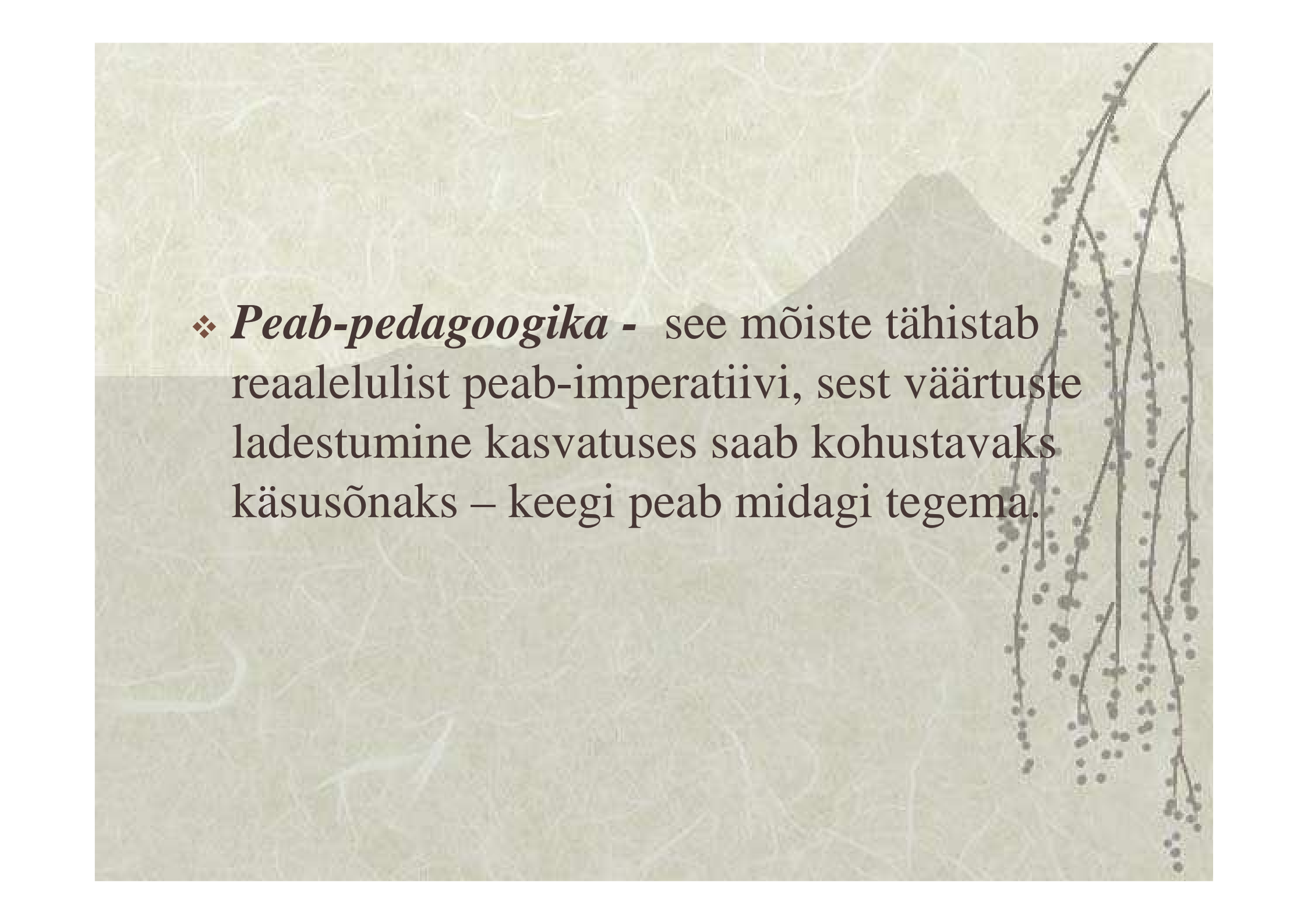
-
- The background of the slide features a soft, muted landscape. In the distance, a range of mountains is visible under a pale sky. In the foreground on the right, the dark, slender branches of a willow tree are shown, heavily laden with small, dark catkins. The overall color palette is a mix of earthy greens, greys, and browns, creating a calm and naturalistic atmosphere.
- ❖ Tahan väita: karid ja kärestikud algavad sellest, et keegi kuskil seab kellelegi sihid, mille täitmise eest ta enesele vastutust võtta ei soovi. Ning suunab nende täitmise kohustuse neile, kellega taoliste sihtide ning eriti olemasolevate karide asjus pole läbirääkimisse laskutud.

The background features a soft-focus landscape with a mountain range in the distance and a willow tree branch with drooping catkins on the right side. The overall color palette is muted and naturalistic.

*Sihtide osas pole peamiseks üksik
nende sisu, vaid et sihtidega
seotud asjaosalised neid ise
tõsiselt võtaksid.*

-
- The background of the slide features a soft, muted landscape. In the upper right, a dark, silhouetted mountain peak rises against a light, textured sky. In the lower right, a thin, dark branch of a willow tree hangs down, adorned with small, dark, round buds. The overall color palette is a range of light to medium greens and greys, creating a calm and naturalistic atmosphere.
- ❖ Inimtegevuste üks valdkond – kasvatus - on ühiskonna üks võimsaid energeetilise väe sõlmpunkte
 - ❖ Ühe või teise ajajärgu kasvatusväärtusi uurides saab kõneka pildi täiskasvanutest enestest – nagu nad oma siiruses ja ebasiiruses ajaloo näitelaval toimetavad.

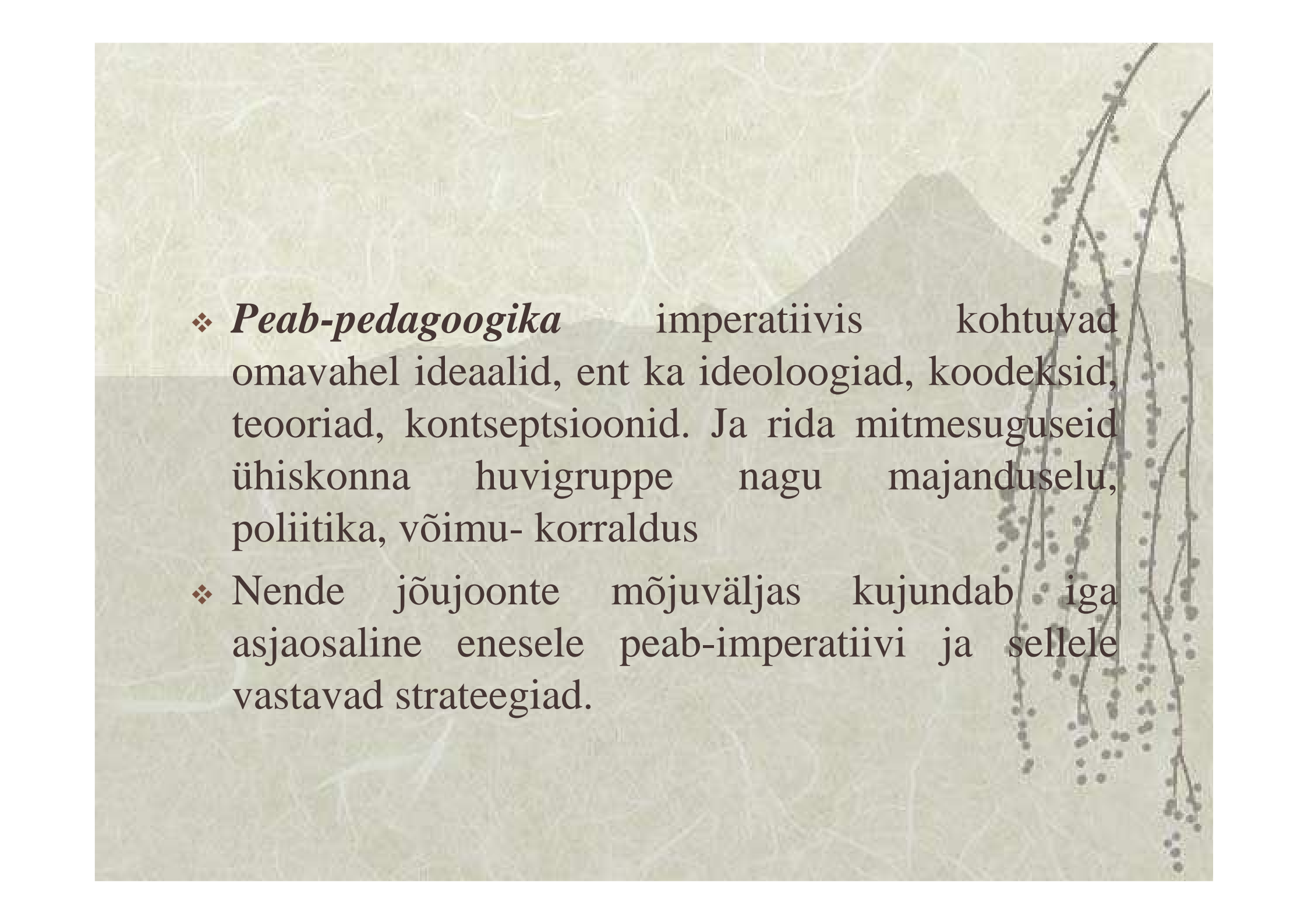
-
- ❖ *Heade lootuste pedagoogika* – nii võiks nimetada nende heade püüdluste ja väärtuslike sihtide kirjeldusi, kuhu kasvatuses ja hariduses püüdlema peaks.
 - ❖ Siit leiab üles inimvaimu heledama poole: tema igatsused, tema arusaama tõesest, ilusast ja õigest.
 - ❖ Väsimatult on suudetud neid sihte sõnastada aastasadu.

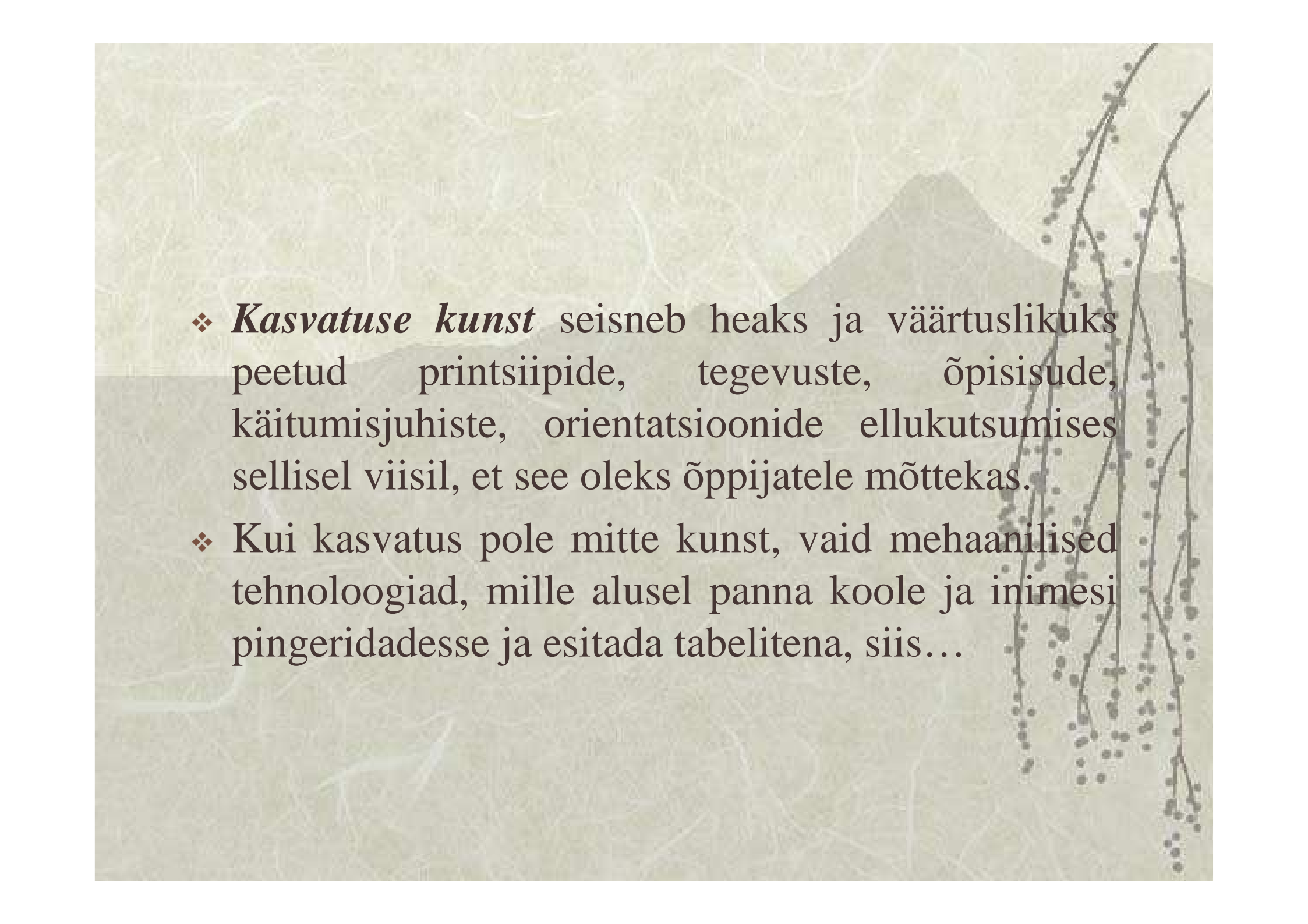
The background of the slide features a soft, muted landscape. In the upper right, a range of mountains is visible, with the highest peak slightly to the right. In the foreground on the right side, there are several thin, dark branches of a willow tree, some of which are covered in small, dark buds or leaves. The overall color palette is a mix of light beige, pale green, and muted brown tones, creating a calm and naturalistic atmosphere.

❖ *Peab-pedagoogika* - see mõiste tähistab reaalelulist peab-imperatiivi, sest väärtuste ladestumine kasvatuses saab kohustavaks käsusõnaks – keegi peab midagi tegema.

Kes on laps täiskasvanute meeles ja meelest?

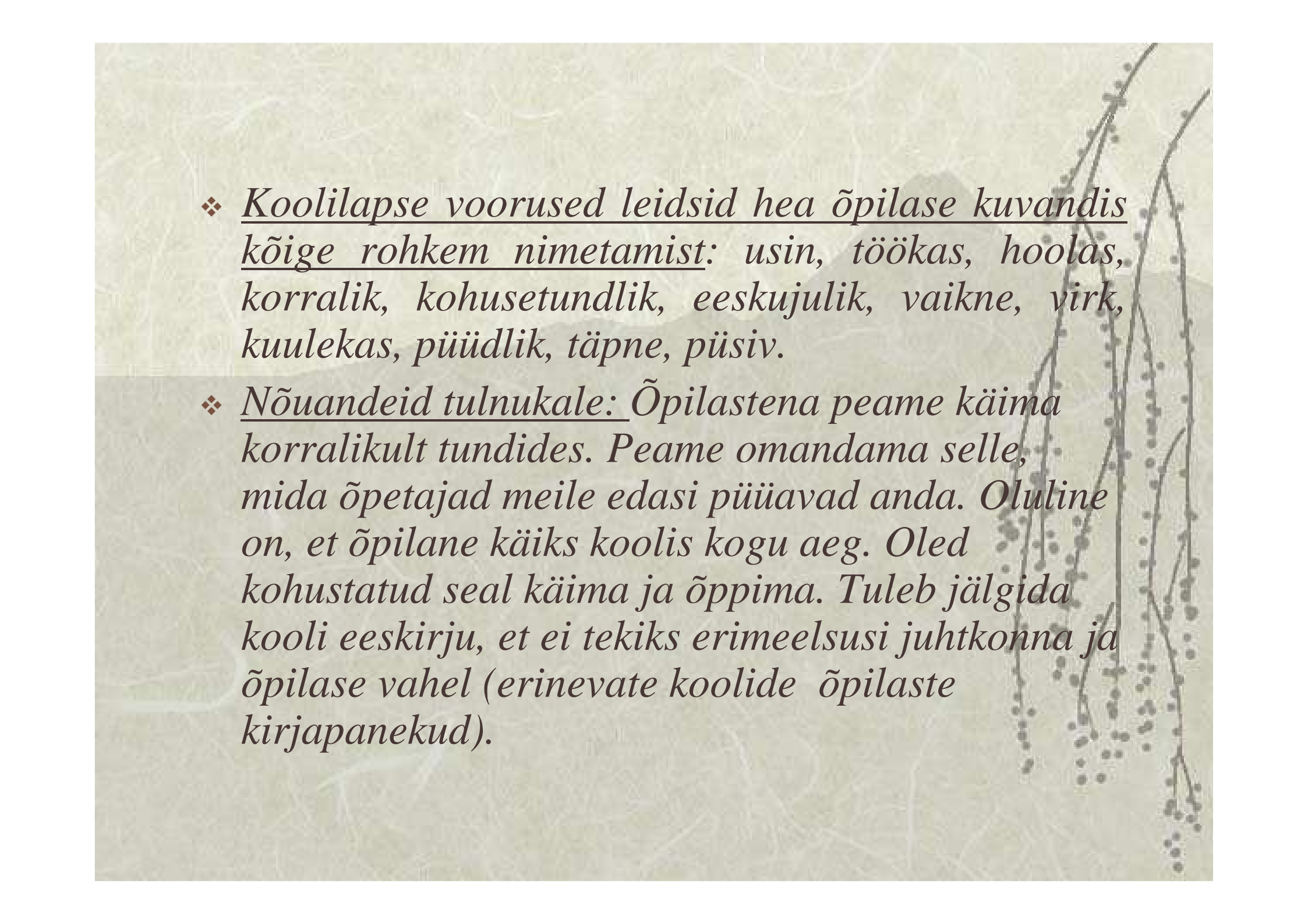
- ❖ *Laps kui loodus* tähendab sellist last, kes on ettearvamatu, spontaanne, taltsutamist vajav, impulsiivne.
- ❖ *Laps kui lootus* on tulevikupilt – millist inimest tsivilisatsiooni ning kultuuri nimel tahta
- ❖ Siit saadakse õigustus: *inimene on tehtav*

-
- ❖ *Peab-pedagoogika* imperatiivis kohtuvad omavahel ideaalid, ent ka ideoloogiad, koodeksid, teooriad, kontseptsioonid. Ja rida mitmesuguseid ühiskonna huvigruppe nagu majanduselu, poliitika, võimu- korraldus
 - ❖ Nende jõujoonte mõjuväljas kujundab iga asjaosaline enesele peab-imperatiivi ja sellele vastavad strateegiad.

-
- ❖ *Kasvatuse kunst* seisneb heaks ja väärtuslikuks peetud printsiipide, tegevuste, õpisisude, käitumisjuhiste, orientatsioonide ellukutsumises sellisel viisil, et see oleks õppijatele mõttekas.
 - ❖ Kui kasvatus pole mitte kunst, vaid mehaanilised tehnoloogiad, mille alusel panna koole ja inimesi pingeridadesse ja esitada tabelitena, siis...

Diskursus haridusest valgustusajastu võtmes.

- ❖ Soovitud haridusideaalide sekka on loetud subjekti autonoomsus, individuaalne vabadus, avar mõistmisvõime, isiksuse terviklikkus, enese leidmine, loomine ja ületamine, horisontide sulandumine, kriitiline mõtlemisvõime, võõra äramääratusest emantsipeerumine

-
- ❖ Koolilapse voorused leidsid hea õpilase kuvandis kõige rohkem nimetamist: usin, töökas, hoolas, korralik, kohusetundlik, eeskujulik, vaikne, virk, kuulekas, püüdlük, täpne, püsiv.
 - ❖ Nõuandeid tulnukale: Õpilastena peame käima korralikult tundides. Peame omandama selle, mida õpetajad meile edasi püüavad anda. Oluline on, et õpilane käiks koolis kogu aeg. Oled kohustatud seal käima ja õppima. Tuleb jälgida kooli eeskirju, et ei tekiks erimeelsusi juhtkonna ja õpilase vahel (erinevate koolide õpilaste kirjapanekud).

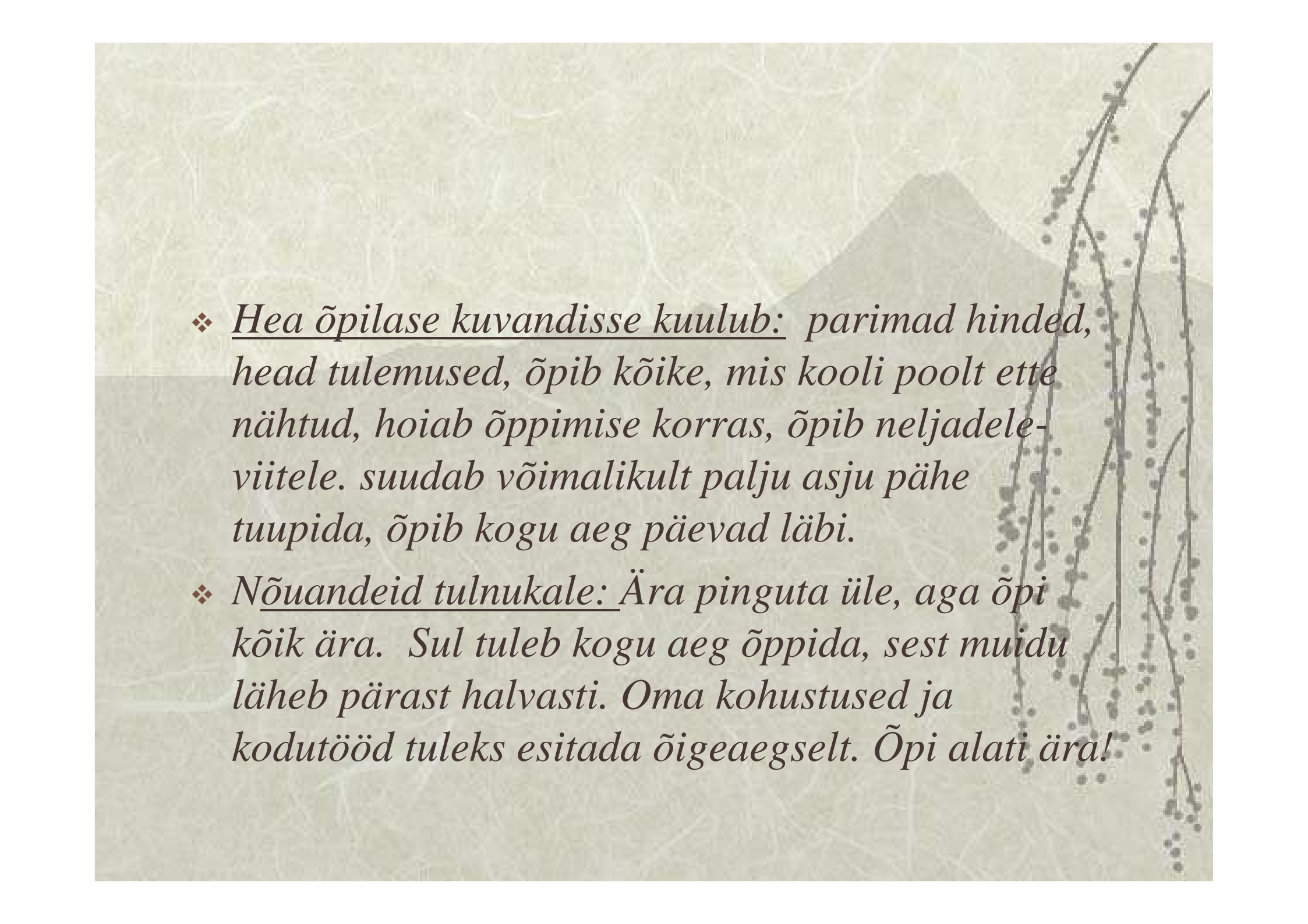
Diskursus demokraatiast

- ❖ Kooli osaks on luua mitmesuguseid demokraatial põhinevaid tegevusviise, kus õpilased saaksid tunda end osalejatena, otsustajatena, oma õppimise hindajatena, vastutajatena.
- ❖ Koos õpetajaga peaksid nad olema oma õppimisprotsessi kaasloojad.
- ❖ Koolis tuleks suuta luua situatsioone, milles areneks dialoogivõimekus, koostööoskused, vägivallatu konfliktide lahendamine,

- ❖ Nõuandeid tulnukale. Alati on õigus õpetajal. Austa õpetajaid. Õpetajale ei tasu ebameeldivaks muutuda. Õpetajatega läbisaamine on tähtis. Õpetaja käsklusi peab kuulama. Õpi tundma iga õpetajat. Isegi kui asi tundub sulle ebaõiglane, neela see tunne alla ja ole tasa. Kool on koht, kus tuleb täita õpetajate poolt antud käske. Hoi a pilk õpetajal, kui ta räägib
- ❖ Koolilapse voorused: suhtlemisoskus, sotsiaalsus, sõbralikkus, lahkus, viisakus, abivalmidus, teistega arvestamine, teiste austamine.
- ❖ Hea õpilase kuvandis leidus ka: aktiivne, ettevõtlik, , tahtejõuline, lööb kõiges kaasa, tahtmist täis, võimeline pingutama, leiab aega hobideks, tegutseb mitmel rindel.

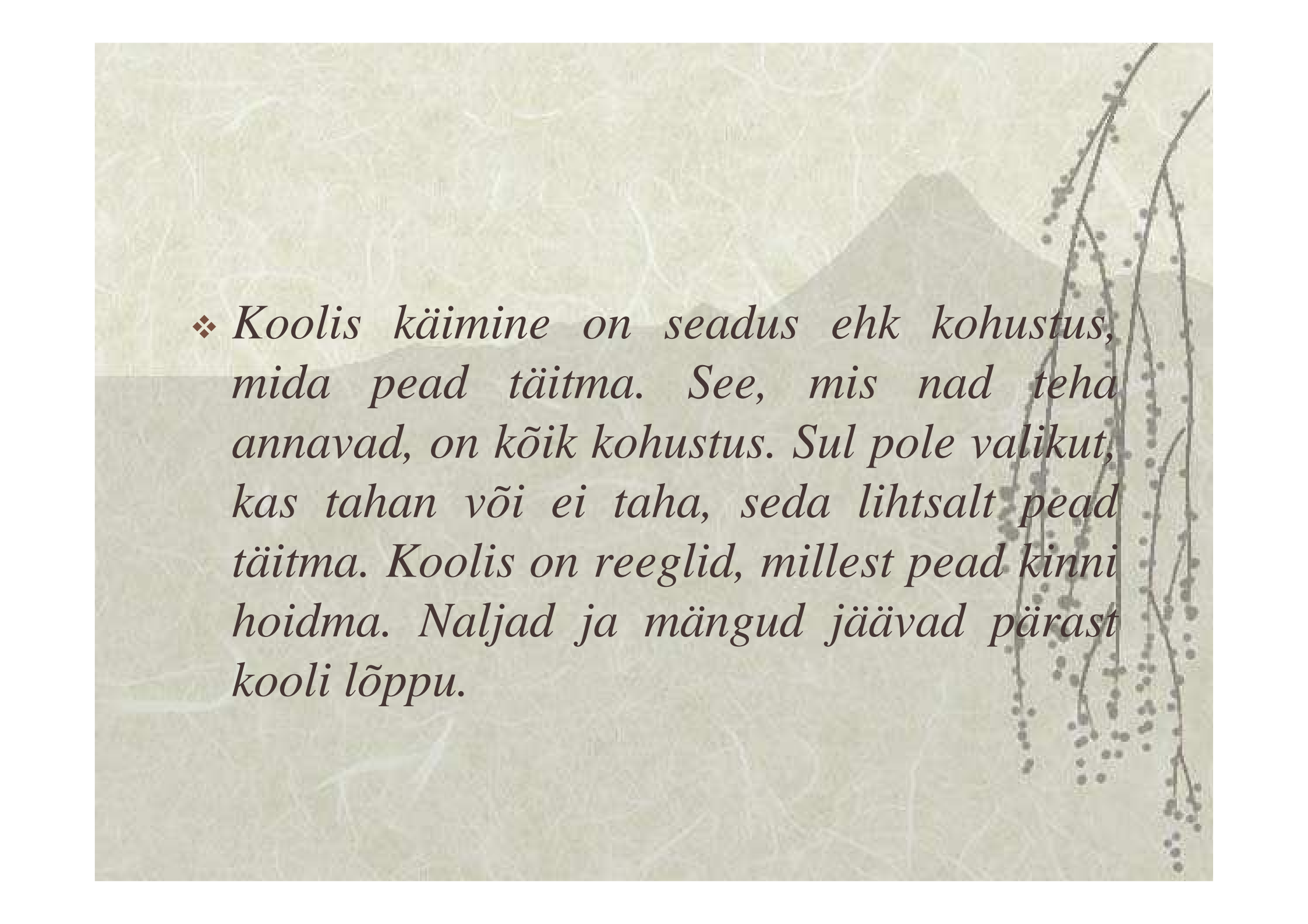
Diskursus jätkusuutlikust haridusest

- ❖ Õppimisprotsessides tuleks praktiseerida austust ja vastutust enese, teiste ja looduse ees.
- ❖ Õppimisega peaks kaasnema probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, suutlikkus eristada fakte arvamustest, mõtlemise paindlikkus, jagatud vastutus.
- ❖ Noored peaksid saama kogemusi, kus nad mõistavad omaenese mõju välisilma suhtes, mida peaks olema võimalik ka harjutada

-
- ❖ Hea õpilase kuvandisse kuulub: parimad hinded, head tulemused, õpib kõike, mis kooli poolt ette nähtud, hoiab õppimise korras, õpib neljadele viitele. suudab võimalikult palju asju pähe tuupida, õpib kogu aeg päevad läbi.
 - ❖ Nõuandeid tulnukale: Ära pinguta üle, aga õpi kõik ära. Sul tuleb kogu aeg õppida, sest muidu läheb pärast halvasti. Oma kohustused ja kodutööd tuleks esitada õigeaegselt. Õpi alati ära!

Diskursus loovast haridusest

- ❖ *Loovale kogukonnale on omane usaldus, vabadus, mängulisus, riskide võtmine, hirmuvaba õhkkond, pürgimine uute ideede poole, ent ka piisav aeg nende küpsemiseks.*
- ❖ *Õpilased koolis peaksid saama kasutada oma kujutlusvõimet, leida ebaharilikke seoseid, kujundada sihte ja teha otsuseid, reflekteerida kriitiliselt oma väärtusi.*
- ❖ *Hindamine, kontroll, võistlus, sundtulemused on loovuse tapjad.*

The background of the slide features a soft, muted landscape. In the upper half, a range of mountains is visible, with the central peak being the most prominent. The sky is a pale, hazy green. In the lower right corner, a branch of a willow tree hangs down, covered in small, dark catkins. The overall color palette is composed of various shades of green, from light and airy to darker, more textured tones.

❖ *Koolis käimine on seadus ehk kohustus, mida pead täitma. See, mis nad teha annavad, on kõik kohustus. Sul pole valikut, kas tahan või ei taha, seda lihtsalt pead täitma. Koolis on reeglid, millest pead kinni hoidma. Naljad ja mängud jäävad pärast kooli lõppu.*

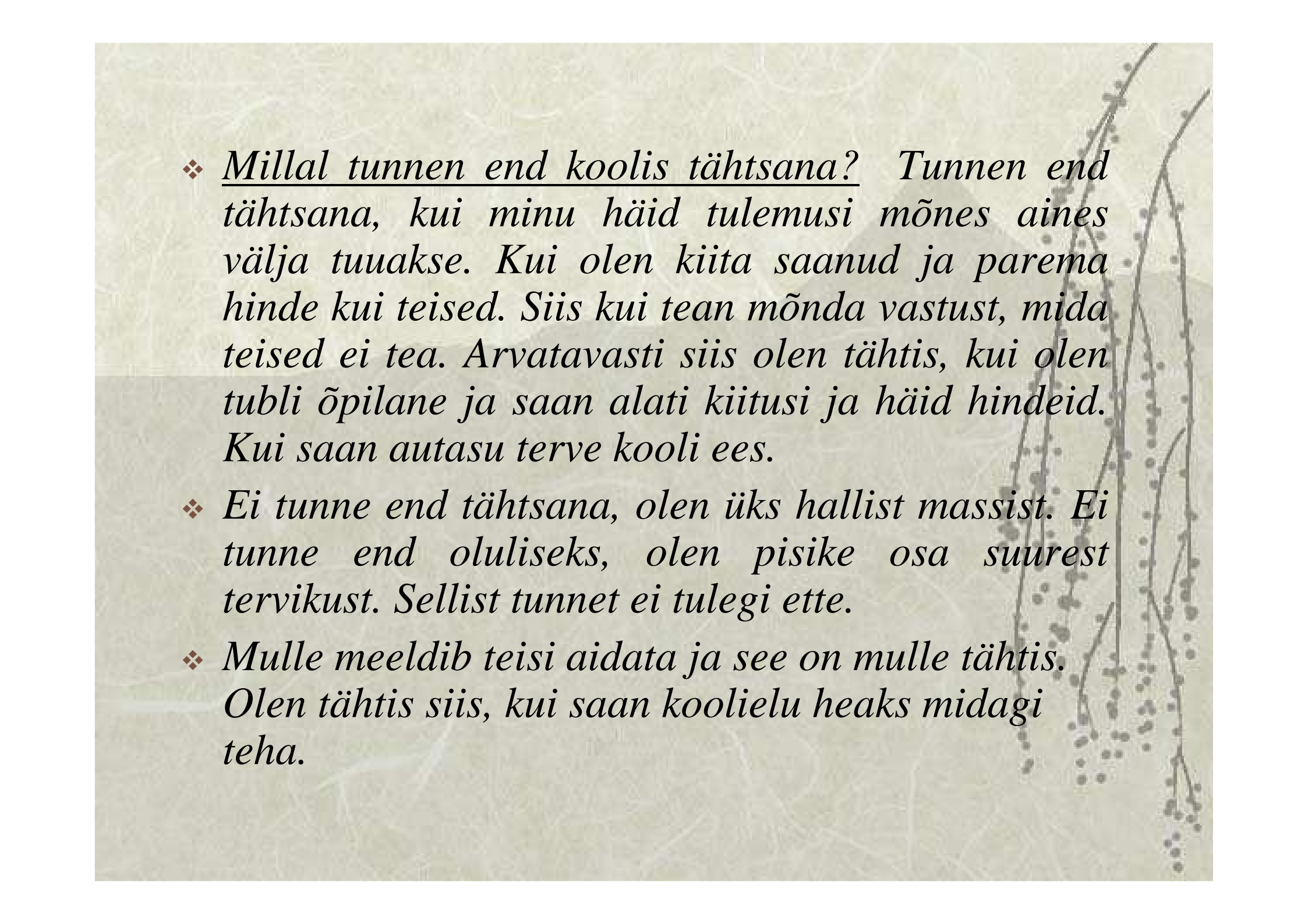
❖ Tulnukale tutvustatakse koolipäeva: iga tund kestab 45 minutit, siis saad 10 min puhkeaega. Ja siis jälle 45 minutine tund. Ja nii on iga päev. Lapsed on jagatud klassidesse. Nende tööpäevad on täidetud erinevate õppeainetega. Koolist ei saa enne koolipäeva lõppu välja.

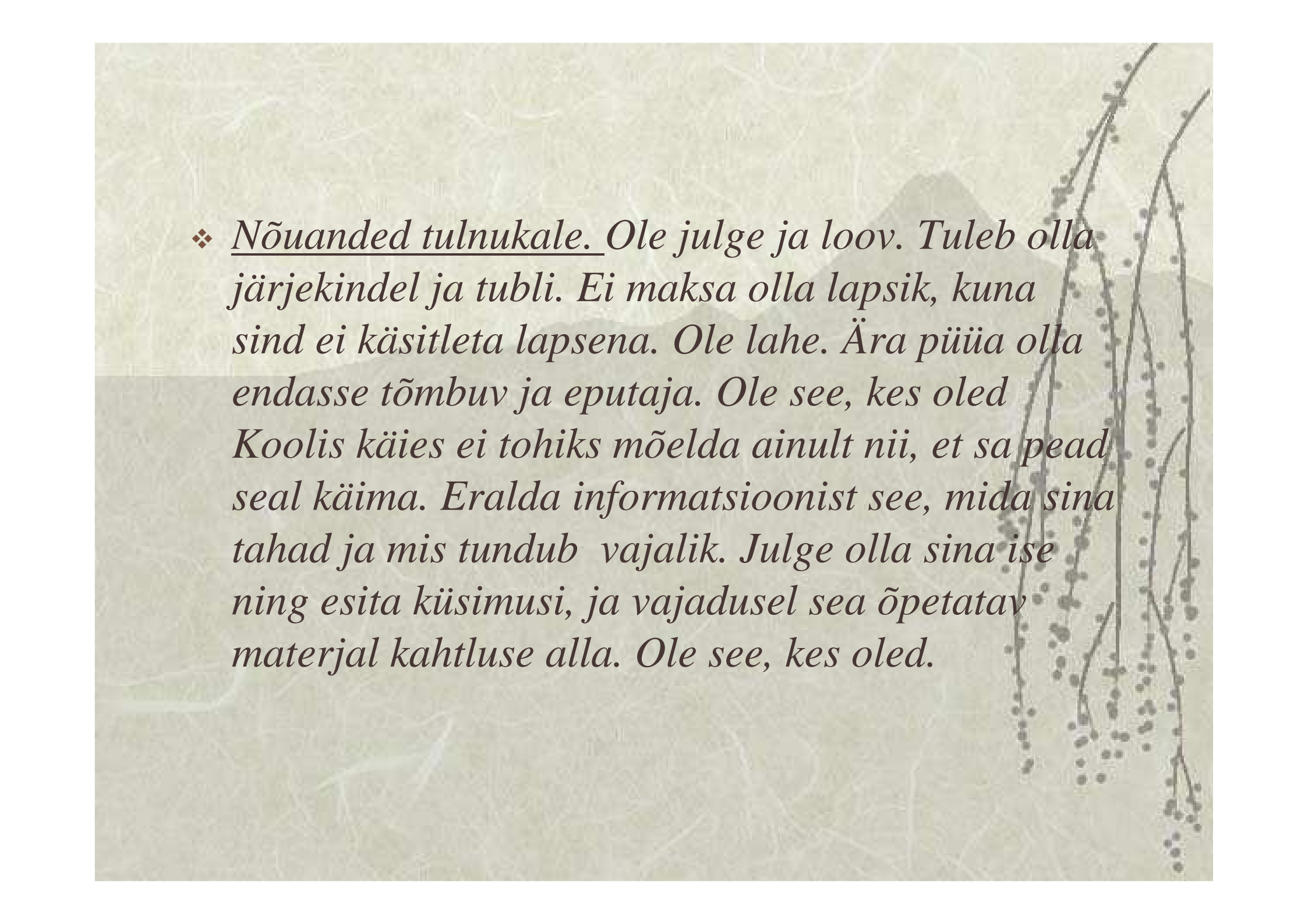
Hommikul peab esimese asjana minema garderoobi, kus ütled seal töötavale inimesele oma numbri, siis saad sealt vastu jalanõudekoti oma vahetusjalatsitega. Peale riietevahetust peab minema tundi.

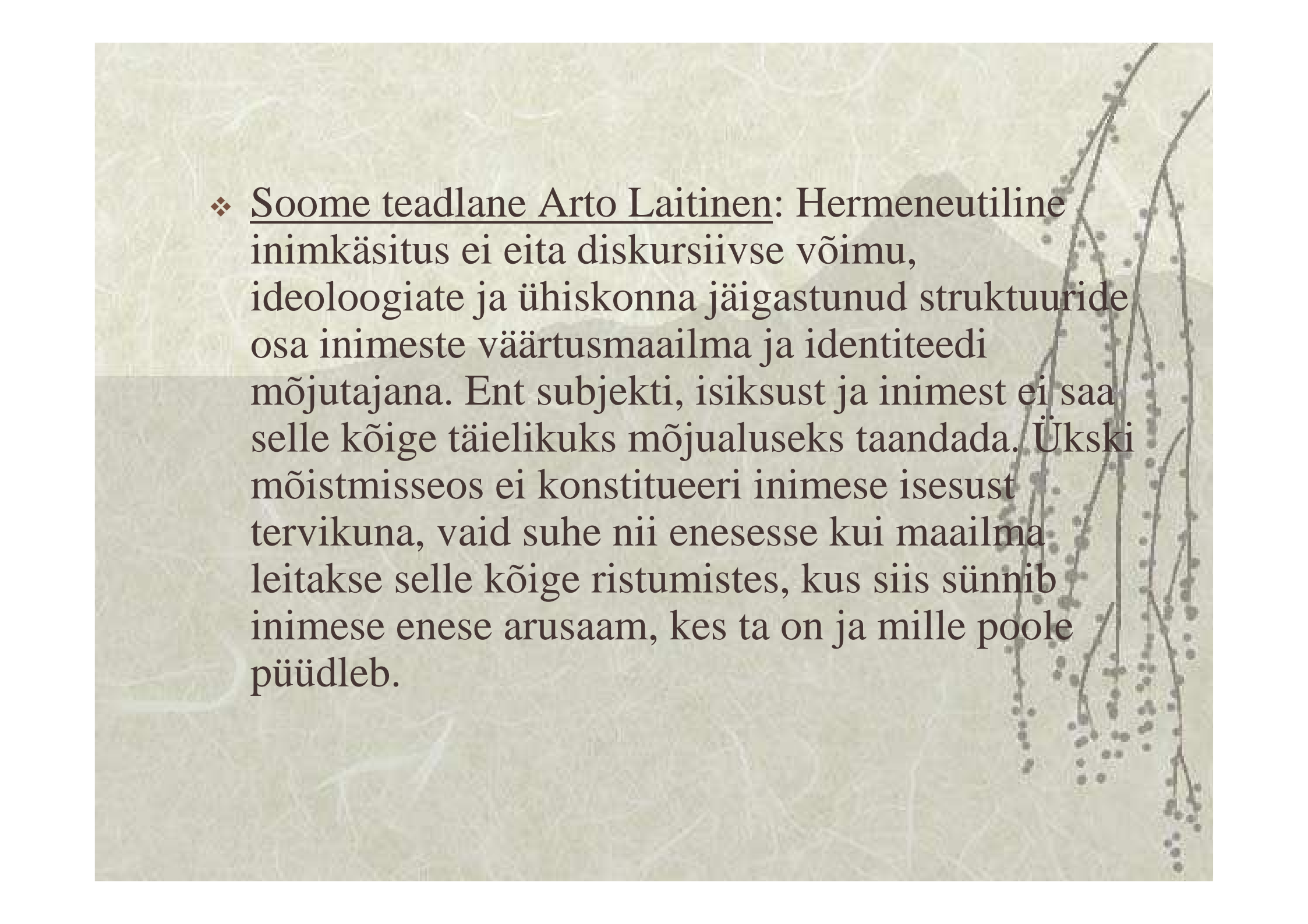
Vahetund on õpilasele puhkuseks. Vahetunnis võib olla koos sõpradega. Siis on lubatud tunda end vabalt. Õpilane võib teha, mida soovib, kuid ei tohi minna välja. Õue minekuks peab hankima tõendi.

Diskursus holistilisest haridusest

- ❖ Uue kooli sõnavarasse peaksid kuuluma mõisted nagu *jagatud vastutus, aktiivne kooperatiivne õppimine, identiteetide variatiivsus ja mitmekesisus, interdistsiplinaarus*.
- ❖ Kooli mõistetakse kultuuriasutusena, milles rõhuasetus osalejate eneseväljendusel, vajadustel, tunnetel, sotsiaalsusel.
- ❖ Igapäevakogemuste sisse peaksid kuuluma *hoolimine, tundlikkus, rõõm, kaastunne, kuuluvustunne, lootus, universumi müsteeriumi tajumine, tähelepanu kaaslaste vajaduste vastu ning vastastikune vastutus*.

-
- ❖ *Millal tunnen end koolis tähtsana? Tunnen end tähtsana, kui minu häid tulemusi mõnes aines välja tuuakse. Kui olen kiita saanud ja parema hinde kui teised. Siis kui tean mõnda vastust, mida teised ei tea. Arvatavasti siis olen tähtis, kui olen tubli õpilane ja saan alati kiitusi ja häid hindeid. Kui saan autasu terve kooli ees.*
 - ❖ *Ei tunne end tähtsana, olen üks hallist massist. Ei tunne end oluliseks, olen pisike osa suurest tervikust. Sellist tunnet ei tulegi ette.*
 - ❖ *Mulle meeldib teisi aidata ja see on mulle tähtis. Olen tähtis siis, kui saan koolielu heaks midagi teha.*

-
- ❖ Nõuanded tulnukale. Ole julge ja loov. Tuleb olla järjekindel ja tubli. Ei maksa olla lapsik, kuna sind ei käsitleta lapsena. Ole lahe. Ära püüa olla endasse tõmbuv ja eputaja. Ole see, kes oled Koolis käies ei tohiks mõelda ainult nii, et sa pead seal käima. Eralda informatsioonist see, mida sina tahad ja mis tundub vajalik. Julge olla sina ise ning esita küsimusi, ja vajadusel sea õpetatav materjal kahtluse alla. Ole see, kes oled.

-
- ❖ Soome teadlane Arto Laitinen: Hermeneutiline inimkäsitlus ei eita diskursiivse võimu, ideoloogiate ja ühiskonna jäigastunud struktuuride osa inimeste väärtusmaailma ja identiteedi mõjutajana. Ent subjekti, isiksust ja inimest ei saa selle kõige täielikuks mõjualuseks taandada. Ükski mõistmisseos ei konstitueeri inimese isesust tervikuna, vaid suhe nii enesesse kui maailma leitakse selle kõige ristumistes, kus siis sünnib inimese enese arusaam, kes ta on ja mille poole püüdleb.